

SAJMOVI ZAŠTITE OKOLIŠA

Sajamu zaštite okoliša u Hrvatskoj dovoljan samo jedan paviljon?

Obilazeći sajam zaštite okoliša "ENTSORGA" u Kölnu naš je izvjestitelj posljednjih tjedana imao pune ruke posla proučavajući sve što ima veze s ekologijom, a i šire. Nakon Kölna, bio je i u Zagrebu na sajmu ekologije "EMATU" i vratio nam se pun dojmova te materijala s oba sajma i vidljivom promjenom na kilometar satu...

Piše: Mirko Blažina

Već i vrapci na grani znaju kako to izgleda kada se organizacije prime Nijemci: sve funkcionira, promašaji, ako ih i ima, gotovo su nevidljivi i sve teče kao po traci. Sajam globalne zaštite okoliša održan u Kölnu od 23. do 27. rujna nekoliko je svjetlosnih godina po kvaliteti i opremljenosti prostora udaljen od onoga na što smo navikli, no ima vremena...doći ćemo i mi jednoga dana do toga. Broj izlagača kao i opremljenost prostora, davali su dojam posjetitelju da oni stvarno znaju što rade i bilo nam je jako teško pohvatati i shvatiti što to oni svi zapravo i izlažu. No, i u tako udaljenom gradu naišli smo na našu zastavu. Kasnije smo ustanovili da smo bili na jedinom hrvatskom prostoru na kelnskom sajmu, što je jasno išlo u prilog tvrtki koja je pokazala koliko je ozbiljno shvatila posao kojim se bavi. Uz vrlo ljubazan nastup i razumljiv jezik uputili su nas u sve tajne onoga što izlažu. Obzirom da je program koji smo zatekli na njihovom prostoru poprilično atraktivan za naše prostore potrudili smo se predstaviti vam neke od značajki koje su nas zaintrigirale.

Kanta za smeće iz koje ništa ne smrdi, ma koliko dugoorganski sadržaj bio pohranjen u njoj.

Kanta za otpad s tri godine garancije?!

Kad malo bolje razmislite, postoje vrlo skupi njemački automobili na koje nećete

dobiti toliku garanciju kao na običnu kantu za smeće. No, je li ona stvarno tako obična? U kvalitetu tih posuda vrlo smo se brzo uvje-

rili kada smo na DVD projekciji odgledali skupinu ljudi koja je dobrih 20-tak minuta pokušavala uništiti ovaj plastični spremnik s kotačima zapremnine 120 litara. Nakon njihove torture i nemilosrdnih pokušaja da ju unište, kanta je izgledala kao nova. Bili smo ipak malo skeptični, pa nam je osoblje sa štanda uručilo jednu takvu posudu i predložilo da i mi probamo isto. Vrlo smo brzo došli do zaključka da je plastika od koje je posuda sačinjena, toliko elastična, da su joj sva mehanička oštećenja vrlo strana. Kasnije smo dobili informaciju u čemu je "štos". Naime, kanta je izlivena od čistog, nerekiciranog materijala (koji se može reciklirati), pa je gledano s molekularne strane, molekularna struktura čista i elastična baš kao i sama posuda (na svim temperaturama). Poklopac je vezan u 4 točke, što osigurava, da će ostati vezan za tijelo posude, ma što god vi, vaši susjedi, vandali ili komunalni djelatnici radili s njom. Posuda je puna raznih informacija o proizvođaču, datumu proizvodnje, zemlji podrijetla (ne EU, nego Made in Germany!), tako da vrlo brzo možete shvatiti da će ona izdržati i puno dulje od tri godine. Zašto ih onda kod nas nema? Ima ih, samo je sus-

tav koji predviđa nabavu takvih spremnika kod nas još uvijek prilagođen rukovodećim strukturama, pa u biti i ne ostavlja puno mjesta kvalitetnom proizvodu, već je bitna što niža cijena i po mogućnosti, što češća nabava. Je li ta cijena, ona koju svake godine plaćamo za nabavu novih spremnika, stvarno toliko prihvatljiva da se ne isplati dati doslovno koju kunu više pa kupiti spremnik s tri godine garancije?! Nakon svega, ostali smo stvarno zavidljivi, ali onda je uslijedila europska premijera posude koja se po ničemu ne razlikuje od upravo testirane osim po molekularnoj strukturi. Radi se o CompoluX® kanti za smeće iz koje ništa ne smrdi, ma koliko organski sadržaj bio pohranjen dugo u njoj. Bit je u tome da je na molekularnom nivou plastici dodan aditiv koji spriječava razvoj bakterija npr. listerije, e-coli, salmonele, stafilokoka i ostalih, pa samim tim nema ni smrada ni gljiva ni svih ostalih ružnih uspomena vezanih uz posudu za otpad! Zamislite, i sve to na jednom mjestu i to na prostoru sa našom zastavom.

Smečari s robotskom tehnologijom

Koliko smo mi još daleko od nekih tehnologija, najbolje govori prezentacija vozila koju smo mogli odgledati na otvorenome dijelu. Sus-

“Frontlader” je vozilo koje dolazi s prednjom stranom do kontejnera, podiže ga preko kabine i prazni sadržaj u kontejner iza kabine.

tavi sakupljanja otpada po Europi su stvarno svjetlosnu godinu ispred nas. Dok čelnici čistoća nabavljaju vozila slična autobusima za prijevoz u prvom redu djelatnika (oko njih 6), pa zatim i smeća, njihove europske kolege zapošljavaju jednog radnika po vozilu. Dok će kod nas, takoreći, uskoro cijela nogometna momčad visiti s jednog kamiona, u Europi jedan radnik uz pomoć robota skuplja sam kante za smeće po gradu. Pravi hit predstavljen je na vozilu GEORG koje umjesto klasične hidraulike koristi hidro motore. Uz to što je na vozilu bitno uštedeno na neto masi, volumenu postrojenja, uštedili su i na brzini, pa tako utovar spremnika traje samo pet sekundi! Predstavljen je i sasvim novi sustav rada preše i punjenja spremnika pa se tako došlo i do imponantnih brojki koje govore da je u 24 m³ moguće pohraniti i preko 10 tona papira?! Tzv.

“frontlader” je pak vozilo koje dolazi s prednjom stranom do kontejnera, podiže ga preko kabine i prazni sadržaj u kontejner iza kabine. I u ovome slučaju zaposlen je samo jedan radnik, eventualno dva (drugi priprema kontejner). Iako sumnjamo da će takvi strojevi kod nas ugledati svjetlo dana, postoji nešto što svakako hoće, a to su otpisani strojevi koje je mnogo povoljnije poslati u zemlju poput naše koja jedva čeka kakvu donaciju, nego ih poslati u pogon reciklaže.

Povratak u stvarnost

Nakon što smo se probudili i shvatili gdje smo, nakon sajma u Kölnu, sjeli smo u auto i vratili se u Zagreb u kojem se od 1. do 4. listopada na Zagrebačkom vele-sajmu održavao “EMAT”, međunarodni sajam zaštite okoliša, ekotehnologije i komunalne opreme. Puni elana, uputili smo se pravac

Velesajma gdje smo opet sreli drage nam face s kelnskog sajma pa samo osjetili onu dobru, tako nam dragu europsku “vibru” i bilo nam je izuzetno drago da su ljudi prezentirali posljednja europska dostignuća i na našem prostoru. Otišli smo dalje dobra raspoloženja, no u sklopu sajma ekologije, odvijao se “Interprotext”, sajam zaštite osoba i imovine. Ne kažemo da nam tamo videne manekenke nisu popravile već prilično dobro raspoloženje, ali kakve to veze ima jedno s drugim?! Ubrzo smo dobili odgovor i na to pitanje. Naime, budući da cijela svijeta hrvatskih ekologa stane u jedan paviljon, razumljiva je odluka organizatora. Pitamo se je li to naša budućnost? Pa, s obzirom da je to prvi sajam zaštite okoliša u Hrvatskoj takve vrste, kroz razgovore s izlagačima dobili smo dojam da je pun pogodak! Većina izlagača nam je obrazložila kako je klijentela koja je došla dobro informirana i kako zna što traži tako da je za hrvatske ekologe ovakav sajam svakako bio potreban. Hoće li se s vremenom proširiti i na još koji paviljon, vjerujemo da hoće. No, hoće li ponuđena oprema slijediti onu videnu u Njemačkoj? Teško, ako je suditi po domaćim proizvođačima, no zahvaljujući zastupnicima, koji su taj dio Europe uspjele koliko-toliko prenijeti i u naše krajeve, ima nade! ■

